

TORONTÁI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bećskerek, Obilteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
Din	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgöncim: Torontál, Veliki Bećskerek	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazabás szerint Megjelenik naponta délelben	1 Din

A német kormány jóvátételi javaslatot visszautasítják.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, dec. 19.

A Petit Parisien jelenti, hogy a jóvátételi bizottság ma délután tárgyalja a német kormány előterjesztését.

A megoldás nem lehet más, mint hogy a bizottság formálisan is elutasítja a német keresetet. Előzetesen ugyanis meg kellene állapítani, mennyi élelmiszert van szüksége Németországnak és hogy mennyi vagyona van Németországnak más államokban. Ha ennek a két kérdésnek a vizsgálata kedvező eredményre jár, akkor a német kérés teljesíthető. De akkor is előbb tüzetesen meg kell jelölni a jóvátételi fizetések háttérbe szorításának feltételeit.

Pribicevity lemondott a főbizottsági tagságáról.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, dec. 19.

Pribicevity Szvetozár tegnap beadta lemondását a demokratapárt főbizottságában viselt tagságáról. A lemondást többféle képpen kommentálják. Egyesek szerint Pribicevity elhatározásához a Davidovityval való összeférhetlensége adta az impulzust, más verziók szerint pedig azért köszönt le, mert a főbizottság nem mutatkozott eléggé aktívnak.

A vatikán cáfol.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, dec. 19.

Rómából jelentik: Az Osservatore Romano megcáfolja több olasz lap azon hírét, hogy a Vatikán egy nemzetközi szövetség megalakítását inspirálta volna a bolsevizmus ellen.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, dec. 19.

A nemzetgyűlés bíráló-bizottsága Lendvay mandátumának megvizsgálására Hebelt Ede szociáldemokratát küldte ki. Lendvay mandátumát tudvalevőleg megpeticionálták, mert Lendvay néven választották meg, holott Lehner a neve.

A bizottság döntése nagy feltűnést keltett, mert Hebelt Ede még a szociáldemokraták között is a szélső baloldali párton van.

Megvitatták a közoktatásügyi tárca költségvetését.

Kritizálták a kormány iskolapolitikáját.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, dec. 19.

A pénzügyi bizottság szerdai ülésén a közoktatásügyi minisztérium költségvetését vitatta meg.

Krizman (dem.) volt az első felszólaló, aki beszédében kiemelte, hogy a közoktatásügyi minisztérium budgetja nagy aránytalanságokat mutat a többi tárca kiadási előirányzatával szemben, ami annak bizonyítéka, hogy az állam háztartásában túl kevés gondot fordítanak a közoktatásra. A budgetek kiadásai a jövő évben három millióval nagyobb összegre rugnak fel, mint a múlt esztendőből. Ebből mindössze másfél millió többlet jutott a közoktatásnak, tehát az eredeti összeg igen csekély része.

Felszólalása során követelte Trifunovity minisztertől, hogy a zagrebi egyetem orvosi fakultását tökéletessítse. A középiskolák száma — mondotta — nagyobb, mint a szakiskoláké, holott azok fontosabb missziót teljesítenek, mint a tisztán csak általános műveltségre előkészítő középfoku intézetek. Az elemi iskolákat át kell szervezni úgy, hogy azok inkább jó földművelőket szolgáltatassanak, mint hivatalnokokat.

Pusenyak (klerikális), a következő szónok összehasonlította a ljubljai

nai színház szubvencionálására előirányzott összeget a zagrebi és beogradi színház segélyével s megállapította, hogy a rendelkezésre álló összeg szétosztásánál nem jártak el helyesen. Javasolta, hogy a ljubljai zeneakadémiát, mely országos híré, vegye át az állam saját kezelésbe.

Agatonovity (dem.) az egyetemeknek adandó segélyekről és a ljubljai és maribori színházak szubvencionálásáról beszélt.

Ality (muz.) a boszniai közoktatásügyi állapotokat ismertette s támadta a kormány iskolapolitikáját.

Setyerov Szlavko bánáti demokrata képviselő kifogásolta, hogy a suboticei egyetem kiadásait harmincezer dinárral csökkentették.

Novakovity (rad.) hozzászólása után befejezték a költségvetés vitáját. Szavazás alá csak holnap bocsátják a budgetet, mert Sztrojadinovity pénzügyminiszternek előzőleg még felvilágosítást kell nyújtani egyes tételekről.

A pénzügyi bizottság még a délután folyamán megkezdte a belügyminisztérium költségvetésének tárgyalását is. Popovity Gyóka (dem.) a vita első szónoka, beszédét azonban nem fejezte be, mivel az ülést öt óraker berekesztették.

Radikális és klerikális koalíciós kormány. (?)

Folytak a tárgyalások a két párt vezetőférfjai között.

Beograd, dec. 19.

Korosec dr., a klerikális-klub elnöke, aki jelenleg is Beogradban tartózkodik, újból tárgyalásokba boesajtkozott a radikálisok megbízottjaival, hogy valamilyen utómódon megegyezést létesítsen arra vonatkozólag: milyen feltételek mellett lépjen be a klerikális-párt a kormányba. A klerikálisok körében elterjedt hírek szerint csak oly feltétel elfogadása esetén lehet szó megállapodásról, ha a mostani kormány rövidebb munkaprogramot dolgozna ki, kiinná a választásokat és keresztülvinné az alkotmány revízióját. A pártkoalíció esetén három-négy miniszteri tereát követel, azonkívül ragaszkodik a kormány alelnöki állásához is.

Politikai körök állítása szerint a klerikális-klub egyes tagjainál megvan a hajlandóság a megegyezésre és általában az eszme maga nem tárt határozott ellenvetésre, mégis

fenntartással kell fogadni a közeledés híré és az elvi megállapodás létrejöttéről elterjedt verziókat, mert a klerikálisok súlyos követeléseit nem sok sikerrel keesegtetnek. A legnagyobb ellenvetésre a jelenlegi helyzet után ítélve, a tartományi vezetőségek visszaállítása és a széleskörű autonómia biztosítása fog találni.

Zsebot klerikális képviselő tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Jovanovity Ljubával, a parlamenti elnökkel. A tárgyalásoknak nagy fontosságot tulajdonítanak, mivel Jovanovityban látják az egyedüli radikális-párti vezető férfit, aki sikerrel tudja a közeledést közvetíteni a harcos ellenzéki tábor és a kormány között.

A klerikális képviselők néhány nap múlva Beogradba utaznak, ahol beszámolnak a klub eddigi munkásságáról és a jövő politikai állásfoglalásáról.

Vádirat készült

Hatvany Lajos báró ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, dec. 19.

Az ügyészség vádirata elkészült Hatvany Lajos báró ellen a wieni magyar sajtóban megjelent cikkei miatt, amelyekben a magyar nemzet megbeesülése ellen vétkezett és államfelforgató eszméket propagált.

A Hatvany-család, hogy esetleg a távollétében is büntösnek nyilvánított vádlott vagyonának elkobzását megakadályozhassa — miután Hatvany vagyona nem különálló, hanem a Deutsch Ignác és Fia cégben képviselt családtagok közös tulajdona, amelynek zárata súlyos komplikációkat okozhatna, úgy védekeznek, hogy felosztják a közös vagyont.

Hatvany Lajos báróra, a „Tözsdei Hírlap” értesülése szerint a család csehszlovákiai vagyonrészét, Nagymurányt, stb. ruházzák át, amelyekhez a magyar kincstár nem nyúlhatna.

Az olasz választások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Beograd, dec. 19.

Rómából jelentik: Az „Epoha” írja, hogy az új kamarai választásokat áprilisban tartják meg. A parlament április 21-én ül össze.

Az angol sajtó a magyar kölesönről.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, dec. 19.

A Daily Telegraph tárgyalja a Népszövetség pénzügyi bizottságának Magyarország gazdasági talpraállításáról kidolgozott tervezetét. A lap kimutatja a terv számos tévedését és utal azokra a nehézségekre, amelyekkel a kölesön megszerzése járna, ha a tervet elfogadnák.

A legnagyobb akadályt abban látják, hogy Franciaország a talpraállítás időszakának folyamán is jóvátételi fizetéseket kíván, azoknak a jövedelmeknek a többletéből, amelyek a kölesön zálogként szolgálnak. Ha ennek az óhajnak eleget tesznek, egy visszariasztják azokat, akik esetleg kölesönt nyújtanának. Anglia és Olaszország ellene vannak mindannak — állapítja meg végül a cikk — amely a kölesön tervét zátonyra juttatná.

Szerencsétlenség a pancsevo-becskerekí vonaton.

A kötelességtudás iskolapéldája.
— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, dec. 20.

Végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt a Pancsevo—Beeskerek közötti vonalon, Eeska állomás közvetlen közelében.

A teljes sebességgel haladó vonat mozdonyán megrepedt az egyik gőzvezető cső s a kiömlő gőz leforrázta Balogh Ferenc mozdonyvezetőt. A fűtőnek, aki közvetlen Balogh mögött állott, csodálatosképpen nem történt baja. A fájdalomtól vonagló mozdonyvezető még rettenetes helyzetében sem hagyta abba munkáját s iszonyu kínok közepette is, minden erejének megfeszítésével igyekezett bevezetni a vonatot a legközelebbi Eeska állomásra. A fűtő segítségével sikerült is az önfeláldozó munka. Eeskáról értesítették a becskerekí főnökséget, ahonnan segélyvonat ment ki. Balogh sérüléseit még az állomáson bekötötték és utána beszállították a becskerekí kórházba. A személyvonat hosszabb késéssel új mozdonyvezetővel folytatta útját Beeskerekre.

Mint utólag értesülünk, Balogh Ferenc a reggel folyamán sebeibe belehalt. A fiatal, harminc éves mozdonyvezető iránt általános a részvét.

Károlyi memoárjai a magyar parlament előtt.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, dec. 19.

Károlyi Mihály gróf most kiadott emlékiratait a magyar kormány elköszöntte. Ebben az ügyben interpellált ma a nemzetgyűlésben Szakács Andor. Felmutatja a könyvet, amelyben szerinte semmi más nincs, mint konstatálása annak, hogy a függetlenségi-párt helyes uton járt, amikor a wilsoni pontok elhangzása után sürgette, hogy a monarchia térjen rá az őszinte békepolitikára.

Ezután részleteket olvas föl a könyvből, amelyek azt bizonyítják, hogy Károly király is békére törekedett — mire azonban az osztrák és a magyar arisztokrácia köreiben mozgalom indult meg, hogy trónjáról lemondassák.

Szakács kérdezi, hogy hajlandó-e a kormány a könyvet az üldözés alól feloldani.

Üegszeb Karácsonyi ajándék!

2012

Szővet- és selyemruhák, jum-perek, mellénykék, sálak, kalapokban nagy választék!

Aszlányi Julia kalap- és nődivatterme, Nemanjina (Jenő herceg) utca 7 szám, Tunner-féle ház.

Mélyen leszállított árak!

Szővet, selyem, bársony, flanel, pargét, zefír, vászon nagy választékban.

Meglepő olcsó árak!

Francia-orosz szövetség van készülöben.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, dec. 19.

Az Esti Kurir párisi jelentése szerint megkötötték ma a francia-orosz egyezményt.

Franciaország elismeri ebben az orosz szovjetkormányt és Franciaország területén letelepedési jogot ad a szovjet állam polgárainak. Az új szövetség éle Németország és Anglia ellen irányul.

Oroszország ezzel szemben végleg lemond Németország támogatásáról a lengyelekkel szemben. Az angol

kereskedelem is elveszti csaknem monopoliumszerű hatalmi állását Oroszországban.

A francia-orosz megállapodásnak egyik leglényegesebb pontja Oroszország háboru előtti és háborus adósságaira vonatkozik. Oroszország teljes egészében elismeri az adósságait, amennyiben ezek a kölcsönök nem orosz állampolgárok tulajdonában vannak.

A megegyezés aláírása január közepére várható.

A görög királyi pár Constanzán telepedik le.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, dec. 19.

Athénből jelentik: György görög király és a királyné ma reggel hajón elhagyta Athént. A királyi pár a görög nép döntéséig a romániai Constanzán marad.

Elutazása előtt a királyi táviratban Venizelosnak, amelyben felszólítja, hogy térjen vissza az országba s vegye át a kormányzást.

A görög minisztertanács a királyi pár részére utiköltségre két és fél millió drachmát szavazott meg.

HIREK

— dec. 20.

Halálozás. Részvéttel értesülünk róla, hogy dr. Steiner Gyula közpórházi főorvos Wienben, ahová gyógykezelés céljából ment, 19-én délután hosszabb szenvedés után meghalt. Az elhunytban Beeskerek társadalma egy derék szimpátiikus tagját veszítette el, akinek közvetlen modorát, megnyerő egyéniségét mindenki megszerette. Dr. Steiner Gyula halálát nagyszámu előkelő rokonság gyászolja.

A királyi pár Beogradban. Beogradból jelenti tudósítónk: A királyi pár tegnap visszatért a boszniai Ilidzséről, ahol egy hetet töltött, Beogradba. Az állomáson fogadtatásukra megjelentek a kormány tagjai, Jovanovity Ljuba hazelnök és Emandi román követ. Az állomástól a palotáig vezető úton a lakosság lelkes ovációban részesítette az autón elvonuló királyi párt.

Orkán pusztított Wienben. Wienből jelentik, hogy ott tegnap óriási orkán pusztított, mely rengeteg kárt okozott. Az orkán igen sok háznak és templomnak, közöttük a karmeliták templomának is levitte a tetőzetet.

Adomány. Özv. Stagelschmidt Jánosné az Orient útján 100 dinárt adományozott a róm. kath. árvaház javára.

Befulladt a Bégába. Imre József harminc éves kovácscai illetőségű zsákhordó, a Doszitej-híd melletti dereglyéken hált. Az elmúlt éjjel is ott töltötte el az éjszakát. Reggelre kelve, valószínűleg vizet akart inni s az álmától még leragadt szemével nem vette észre, hogy már a dereglye szélére ért. Imre elvesztette az egyensúlyát és beesett az ezen a helyen igen mély folyóba. A zsákhordó elkeveredett igyekezett kiveckélni a vízből, mivel azonban idejekorán nem érkezett segítség, hamarosan elemették a hullámok.

Mesemondó délután a gyermekeknek. December 24-ikén délután 4 órakor a Modern Mozi helyiségében a gyerekeknek mesemondó délutánt rendez az Ady Társaság. A mesemondás keretében minden lesz, ami a gyerekeknek csak kedves. Hajdu Aranka mesélni fog. Láng Imre muzsikál. Hódy Géza festőművész mint gyorsrajzoló fog bemutakozni, Krucsay Erzsike táncol, közbe pedig szép és mulattató mozgófényképek is lesznek.

A házipatrónusok napja. Tegnap ülte meg a görög keleti szerb lakosság szent Miklós napját. Ez alkalommal sok és tekintélyes helybeli szerb személyiség a házipatrónusát, szvecsárját ünnepelte. — Rajity Szvetisláv alispán Szivácon hozzátartozói körében ülte meg a házi-ünnepet. Aleksity Bogoljub polgármester lakása nem készült el a kellő időben, azért a szegényház lakóit vendégelte meg. Házipatrónusát tartotta ezenkívül a tegnapi napon

Jakovlyjevity Milán rendőrfőkapitány, Vaszyty Andrija dr. megyei főügyész, Jankovity Koszta nyug. alispán, Jaksity Zsarko dr. volt képviselő, Risztity Gyóka és Radicsy Lázár kereskedő és még számosan.

Sok a vadász, kevés a nyul. Pancsevoról jelentik: Tegnap nagy vadászat folyt le Pancsevo határában. Huszonkét vadász gyűlt össze a környék minden községéből, hogy nyulra vadásszanak. Az eredmény kétségbeejtően kevés, mindössze két nyul volt.

A Kadima táncdelután programja. Vasárnap a szokásos műsor a Kadima-délutánon elmarad, helyette csak tánc lesz fél öt órai kezdettel. Belépődíj öt dinár. Karácsony másodnapján kedden, december 26-án délután nívós műsorral egybekötött táncdelutánt rendeznek.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek 51-ik számában folytatódnak Dánielné Lengyel Laura és Moly Tamás érdekes regényei. Közli a lap azonkívül Bret Harte elbeszélését, Lyka Károly és Ruzitska Mária cikkeit, Telekes Béla versét, számos művészi és időzerű képet és a lap rendkívül népszerű rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 15000 korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

Uj ipari szaklap Erdélyben. Iparosok lapja címen terjedelmes, jól szerkesztett ipari szaklap indult meg Kolozsváron. A lap főszerkesztője Hevesi József. Munkatársai sorába Erdély legismertebb iparosai, szakemberei szegődtek. A terjedelmes yaskos füzet az általános ipari részen kívül szakrovataiban az összes iparágak híreivel, szakkérdéseivel foglalkozik s így megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a haladni vágyó, törekvő iparosoknak és ipari alkalmazottaknak. A nívós szaklap havonta kétszer jelenik meg s megrendelhető a kiadóhivatalban: Cluj Str. Juliu Maniu 15. sz. alatt.

A világhírű svájci Bally és Popper-cipők a legjobb. Kaphatók Liptay Dezsőnél Veliki Beeskerek.

A Veliki Beeskerek famunkások csoportja tudatja egy a helybeli, mint a vidéki famunkásgedekkel, hogy a Meleghy Pál veliki Beeskerekí butoriparvállalat műhelye bojkott alá helyeztetett. — A vezetőség.

* **Atutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagy Beeskerekí Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

AZ „ARANY CSIGGA”-NÁG

Üegszeb Karácsonyi ajándékot legjobb minőségben

legolcsóbb árban

csak nálam kaphat.

Csucs János Vel. Beeskerek, Aleksandrova u. 1.

Mélyen leszállított árak!

Batist, ettamin, crep-de-chine, asztalnemű, ágygarnitúra, csipkefüggöny, paplanok, butorszövet nagy választékban.

Meglepő olcsó árak!

Megtakarít pénzt, időt és sok megerőződést, ha tisztított jömnőségű diót vesz 36 dinárért kg-kint Horvath M. diólerakatánál Slove-naeska (Nádor) utca, Karadjordjev-terg (Vásártér) sarok.

Az amerikai szakszervezetek a német szakszervezetekért. Newyorkból jelentik: Az amerikai szakszervezeti szövetség elhatározta, hogy 3 millió kitévő tagjaihoz fölszólítást intéz, járuljanak hozzá az elszegényedett német szakszervezetek céljára létesítendő támogatási alaphoz, mert az amerikai szakszervezeti vezetők fölfogása szerint a német szakszervezetek az egyedüli védőbástyák Németországban a bolsevizmus ellen. A létesítendő segélyalap összegéről nem tesznek említést, hirtér azonban, hogy nagyon jelentékeny összegről van szó.

Med. Univ. dr. Vlastimir Ivković megyei közkórházi orvos rendel 3-5-ig délután és megbeszélésre. Kralja Aleksandrova u. 13. (Stagelschmidt üzlete felett.)

Kurirunk minden másnapon rendszeresen Beogradba megy. Banatska Trgovačka Agencija, Aleksandrova u. 27. Telefon 32.

Atutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások áru kivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrudna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Sport

Megsemmisítették az őszi bajnokságot.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, dec. 20.

Minden részletben fontos ülést tartott vasárnap Beeskereken a Zajednicna Sportska Uprava (Egyletközi bizottság) a megyeháza nagytermében. Az ülés reggel kilenc órakor kezdődött és a déli két órai szünet leszámításával estig tartott. Az ülésen résztvett a beogradi alszövetség kiküldöttje is, akit az alszövetség az egyletközi bizottság munkájának ellenőrzése céljából küldött ki.

A karácsonyi vásár küszöbén.

Panaszkodnak a kereskedők. — Kevés a vevő, sok az áru. — A pénzkrisis megszüntette a forgalmat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, dec. 20.

Mikulás elment kopottan, szürkén s az apró kisemberkének esti órákban álomba merengve, szép, fényes és bizonytalan ködben a Jézuskát várják és szövegezik titkon az angyalnak a levélkét.

A fixizetési állami tisztviselő, éhbérért robotoló szellemi munkás pedig az ivlámpák csodálatos fényében a ragyogó kirakatokat sápadtan nézi s szorongó aggodalommal szemléli az elképesztő árakat. Aztán lapos pénztárcáját tapogatja s egy sóhajással gondját másnapra elrakja, hátha addig az ő pénzéhez hozzáad vagy az ajándék árából elvesz valamit valami igazibb Jézus.

Felkerestünk néhány üzletet, hogy a karácsonyi vásár forgalma iránt érdeklődjünk.

A divatárkereskedő kirakata tele áruval. Bent a tulajdonos vértelen arccal fogad. Az üzletben egyetlen vevő sincs — forgalmas déli órában.

Nem tulzok uram — kezdte a szót — de egyenesen kétségbeesítő a helyzetünk. Még tavaly is, ilyenkor rengeteg volt a vevő s az élénk forgalom mindenért kárpótolt. Most tessék szétnézni, kong az üzlet — ilyenkor!

— Ami készpénzünk van, azzal először árut veszünk. Aztán kifizetjük a vámot, behajtják rajtunk az adót és aztán — várjuk a közönséget. — És hiába lessük.

Nálunk ez már nem a haszon kérdése. Hiszen oly drágán nem adhatjuk, hogy fáradságunk kellő haszonnal járjon. De már teljesen leégtünk, pénzünkkel kifogytunk s megélhetésünkre kellene a pénz. Árunk annyi van, mint soha eddig, de a legelőtöbben sürgős anyagi szükségleteinkre is csak a legnagyobb kinnal tudjuk összekaparni a pénzt.

A karácsonytól várunk mindent, ha ez nem üt be, öreg kereskedő létemre rettenetes helyzetbe jutok. Egy fűszer- és esemegeüzletbe

Délutánra aztán körülbelül százötven résztvevő előtt folytatódott az ülés, amelynek eredményeképpen az elnökségi kiküldött az egyletközi bizottság munkájára vonatkozólag a következőket állapította meg: Szabálytalan volt a beeskereki

mentünk ezután. A tulajdonos ezeket mondotta:

Kereskedőkollégáink, főleg a luxuscikkeket árusítók irigykednek reánk, mert szerintük a mi árunkat inkább vásárolják s erre inkább van pénzük az embereknek.

— Ezzel szemben nézzen szót, uram, más évben elhalmoztak vidéki megrendeléssel. Most ott pakkolják az első megrendelt árut. Karácsonyi vásár? Karácsonyi forgalom? Uram, ez most tőrhetetlen gúnyként hangzik. November hónap első felében sokkal nagyobb volt a forgalmunk, mint most. Öreg kereskedők évtizedekre visszamenőleg nem emlékeznek hasonló pangásra.

— Aztán, aki vez, az nem tud fizetni. S mert pénze senkinek sincs, ma már a helyzet az, hogy nagyvállalatok, gyárak stb. sem hiteleznek a legnagyobb üzleteknek sem s csak készpénzfizetésre kapunk árut. Ha pedig készpénzt akarunk előteremteni, 30 százalékos kamatra kapunk csak pénzt. Ha a jövő hét változást nem hoz, nagyarányú kereskedői bukások lesznek...

Csokoládék, fűgék az idén úgy látszik, nem lesztek a kis Jézuska ragyogó fáján...

A játékkereskedőkhöz a körsétánk végén mentünk. Ő a gyerekek álomvárának kapusa, aki a játék tündérbirodalmát őrzi. Ez a birodalom ma szegényes és szürke s szomorúan kezd a földi birodalmakhoz hasonlítani.

— Mi még legkevésbé panaszkodhatunk — mondotta a bazáros. Ha másra semmire sem jut, de játékot még vesznek. Igaz, hogy csak a gyenge és olesó árny fogy.

Szegény gyerekek! Régen esilógó szemmel játszottunk a kis gépesodákkal s friss szemek előtt titokzatosan először tünt fel az Élet.

Először meghalt a csoda az életben. Aztán meghalt a csoda a játékban is.

Uprava eddigi működése, mert az átlépési tilalom alatt lévő játékosok szerplését nem ellenőrizte és nem akadályozta meg azt egyes esetekben, habár tudomása volt a tilalomról. Szabálytalanságot követett el továbbá azért, mert a 10 százalékos alszövetségi és 1 százalékos olimpiai díjon kívül 10% külön illetéket szedett a mérkőzések után, holott ehhez joga nem volt. Az egyes mérkőzések jelentéseit sem továbbította az alszövetséghez, úgy hogy a bajnoki mérkőzésekről sem b rói jelentések, sem más értesítések nem voltak az alszövetség birtokában. Végül pedig hibát követett el abban, amikor játékosokat megbüntetett és határidős játéktilalmat vetett ki rájuk, holott csak ahhoz volt joga, hogy határidő nélkül a fegyelmi bizottság további utasítás g tiltsa el a játékost a további szerepléstől. A játékosbüntetés joga ugyanis az alszövetség fegyelmi bizottságát illeti meg elsőfokon.

Az alszövetség beogradi kiküldöttje rendkívül sajnálja azokat a sérelmeket és hibákat, amelyeket az egyletközi bizottság munkájában konstatal, kéri azonban az összes beeskereki sportegyesületeket, hogy egyezzenek meg valamilyen uton módon, m után az Uprava hatásköri tullepése főleg a szabályok helytelen magyarázatából keletkezett. A sport egyetemes érdekei olyanok, hogy azokat csak közös munkálkodással szolgálhatják eredményesen.

A beszéd hatása alatt az összes beeskereki sportegyesületek elhatározták, hogy utasítják az Upravát az eddigi ügyek likvidálására, januárban pedig új választásokat tartanak. A januári választások alkalmából az egyletközi bizottság listáját közös megegyezéssel állítják össze, úgy hogy abban minden egy let arányos képv. seletet nyer.

Az őszi mérkőzéseket illetőleg igen érdekes alternativa elé kerültek a sportegyesületek. Egyes mérkőzések ugyanis igazolatlan játékosok jogosulatlan szereplése miatt megsemmisítés veszélyének voltak kitéve és így a bajnoki lista is megváltozott volna. A sportszerűsége azonban az ilyen eljárás furcsa fényt vet, ha egyes sportegyletek jogosan ugyan, de mégis a zöldaszta mellett jutnak előre a bajnokság sorrendjében. Eppen ezért az egyletek közös elhatározással az őszi bajnoki forduló t semmisenek nyilvánították.

Az ülés rezolúciója sportkörökben nagy feltűnést keltett.

A „NOVOS” GYÁR FŐBB CIKKEI:

1. Redőny-osztály.
Faredőny ablakoknak és üzlethelyiségeknek, faszalugater, automatikus készülékek vászonredőny részére, acélredőnyök, de-tek-tív-rácsok, napellenzők stb. és ezen iparba vágó összes cikkek.

2. Vaskonstruáció- és vasáru-osztály.
Masszív vasablakok, felül világító ablakok, felvonók teher- és személyszállításra, körlepesők, lépcsőtartók, masszív vaságtyak minden kivitelben, vasmatracok, vaskapuk és vasrácsok és az építkezésbe vágó összes vas tömegmunkák, kioszkok, vastaligák és ezen iparba vágó összes vas munkák és préselt vasárak.

3. Drótáru-osztály.
Összes drótfonatok, lukbőség 3 mm-től 120 mm-ig, összes kerítésminták, famadracok, madracfonatok, lábtörők, ipari célokat szolgáló drótszijak, munkásszekrények stb és ezen iparba vágó összes cikkek

4. Pléháru-osztály.
Dobozok, skatulyák, pléh játékszerek, pléh- és vaskályhák, fűrészporkályhák, takaréktűzhelyek, sütők, bádog kürtök, vödörök, rezervóárok és ezen iparba vágó összes cikkek. 2329

V. Állami osztályosorsjáték.

Első huzás:

1924 január 3. és 4-én.

5 jutalomdíj!

1000.000 sorsjegy.
50.000 nyeremény.

Feltétlen biztonság és állami jóváhagyás!

Öt hónapon belül
25 millió és 650000 Dinár

lesz kisorsolva és készpénzben minden levonás nélkül kifizetve.

Lehetséges a legmagasabb nyeremény egy sorsjeggyel:

1 millió és 500.000 dinár!

További nyeremények: 500.000, 400.000, 300.000, 150.000, 140.000, 130.000, 120.000, kettő a 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 stb., stb.

A sorsjegyek ára minden huzáshoz:

Egész sorsjegy
Din 80.—

Fél sorsjegy
Din 40.—

Negyed sorsjegy
Din 20.—

Nyereményjegyzék minden huzás után azonnal!
Gyors, pontos és szakkereskedői kiszolgálás!

Megrendelések az egész államból az állami sorsjáték hiv. főfelárúsitójához címzendők:

Medjunarodna Banka D. D.
osztályosorsjátékosztálya
Zagreb, Gajara ulica 8.
Postafiók 122.

IRODALOM

Mécs László: Hajnali harangszó.
Itt-ott olvastuk már a szerző nevét nemes veretű, mélységekre nyíló versek alatt és már akkor is éreztük, hogy ezt a nevet meg kell magunknak jegyeznünk, mert e név kivételes tehetséget, lendülő költői erőt takar. Most egy vaskos verskötettel lép elénk a szerző, egy kötetel, amelyet olvasva, megtorpan a gondolatunk, annyi eredeti színt, a költői énnek ennyire plasztikus beállítása láttára. Egy ezer színen viruló lélek megrázó szírombontása játszik le előttünk, egy számtalan éneket tudó, gazdag tehetség revelációja sugárzik felénk — ezek a zengve zengő versek megfognak és fogva tartanak annyi erővel, amennyi csak az igazi, a hervadatlan östehetségnek jut. Új képek és új gondolatok szürete ez a könyv, új meglátások komorsága figyelmeztet bennünket most született szépségekre, amelyeken el kell merengnünk, mert járhatatlan utakon át a költészet ismeretlen, napsugaras réjtjére vezetnek. Mécs László azokhoz a kevés, istenáldotta tehetségekhez tartozik, akiknek fölényes művészetét épp oly kevésbé lehet rideg mondatok mérlegén lemérni, amint hogy a lilium illatát nem lehet gondolattal boncolgatni és a napsugarat szürke szavak palettájáról fénybe és színbe öltöztetni. Öröm és lelki élmény ennek a könyvnek az olvasása és öröm ennek a magányos utakat járó, utjára nemes drágaköveket szóró költő tömör hangjára felfigyelnünk. Mécs László neve az elsők között fog ragyogni, mert éneke messze tájakat tölt be és mert ez az ének nem hasonlít egyetlen más költő borongó vagy vidáman esatogó dalára sem. Mécs László nagy költői értéke éppen az, hogy mindenkor — Mécs László marad, aki líráját nem tanulja mástól és akinek egyéni művészetét senki tőle ellesni nem fogja.

Közügazdaság

A pansevoji „Hitelbank“ felemeli részvénytőkéjét. Pansevoról jelentik: A pansevoji „Hitelbank“ elhatározta, hogy részvénytőkéjét másfélmillió dinárról három millió dinárra emeli fel.

Gazdaságosabban dolgozzon a posta a pénzzel. A postaminisztériumban rendeletet dolgoznak ki, amely szerint a posta a naponként befolyó pénzt a Narodna Banka legközelebbi fiókjának utalja be a posta számlájára. A pénzügyminiszter ezt a rendeletet még nem írta alá.

TÖZSDE

December 19.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 573 és fél, London 2509, Páris 3007 és fél, Milano 2488 és háromnegyed, Prága 1680, Wien 00080 és hétnyelvöld, Budapest 00302 és fél, Beograd 650, Bukarest 297 és fél, Varsó üres, Szófia 405.

Budapest. (Zárlat.) Páris 1115—1181, Milano 925—980, Beograd 241—255, Bukarest 115—128.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátainak és ismerőseimnek, akik felejtetetlen nóm elhunytá alkalmával gyászomat meleg részvétükkel enyhítették, igaz hálás köszönetet mondok.

Bergi Hermann

2371 bádogos.

Karácsonyi ajándék!

Brillians női
fülbevaló
eladó.

Bővebbet: Obaie Princeze Jelene 7. volt Kur'änder-ház.

Legszebb karácsonyi ajándék!

Valódi rumburgi vászonból, gazdag kézihimzéssel kidolgozott **kelengyedarab**, vendégágy-áthuzat, paplanlepedő, párnahuzatok, kéz alatt olesón eladó: Brigadira Ristića (Aradáci) utca 174/4, az Orient-Mozi mellett. Dr Heinermann házában. 2358

Gyaluforgács

alágyujtáshoz

zsákonként 5 dinárért

kapható 2357

Welsz Hároly építet- és bútorasztalosnál
Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 28.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Hirsch Aladár ur az eddig közösen vezetett **Léderer és Hirsch** cégből kilépett, minek folytán a céget továbbra egyedül fogom vezetni.

Elvállalom minden a szakmába vágó munkák szakkereskedői javítását, u. m.: írógép, varrógép, gramofon, kerékpár stb., írógépek jókarbantartását, lámpaernyővázák készítését a legjutányosabb áron és legpontosabban.

Szíves támogatást kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Léderer Károly, műszerész

Vel Beeskerek 2368

Žitni trg (Buzatér) 8. szám.

Az „UNION“ gőzmalom R.-t. Osijek, keres azonnali belépésre

almolnárt

aki hasonló minőségben negy automatikus malomban már működött. Bizonyítványmásolatokkal és lehetőleg fényképpel felszerelt ajánlatok fenti malomhoz intézendők. 2346

A Menyasszony-nál

a rendes árak karácsonyi bevásárlásnál
10%-al leszállítva!

Kézműáruval dusan felszerelt és ujonnan bevezetett férfidivatáru, valamint jól szortirozott szőnyegraktárát, amelyeknek kidolgozása a legjobb és az árak versenyen kívül állók, ajánlja

tisztelettel

PERA RADOVANOVITY

A „MENYASSZONY“-CÉG

VELIKI BEESKERER, ALEKSANDROVA (FŐ) UTCA 1. SZ.

2364

Polgármesteri hivatal Veliki Beeskerek.

20277/923. szám.

III.

Beszerzés.

Az árlejtés 3 darab rendőri, bőrrel bélelt köpönyeg és 10 darab esőköpönyeg beszerzése céljából kiiratik.

A szabályszerűen felbolyegzett ajánlatok folyó évi december hó 31-ig nyújtandók be a város polgármesteréhez.

Bánatpénz fejében 1000 dinár fizetendő le a városi pénztárnál és az erről szóló nyugta az ajánlatához csatolandó.

Veliki Beeskerek, 1923 dec. 10.

Aleksy, polgármester.

Könyvelésben, mint egyéb irodai teendőknél, teljes jártassággal bíró fiatal tisztviselő, ki a szerb, német, magyar nyelvet tökéletesen bírja, keres január 1-ére állást. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába 2369. számú hirdetésre kéretnek. 2369

Szépen 2351

butorozott szobát

keresek, feltétlen a központban.

Nagy, Vel. Beeskereki Takarékpénztár.

Különféle nagyságu jó állapotban levő **ajtók** és egy Browning vadászfegyver jutányos áron eladó. — Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 20. szám (kapu alatt balra). 2347

Eladó ház

Vrsac egyik legszebb utcájában, a piachoz közel, 4 szoba és mellékhelyiségekkel. — Tudakozódni Vrsac, Vilson-utca 27.